

*Naturskyddsföreningen i Kristianstad
och Bromölla*

Årsberättelse för år 2017

De häckande storkarna återvände redan i februari 2017 till Hovby och Härnestad

Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromöllas styrelse redogör härmed för föreningens 96:e verksamhetsår:

Styrelsen har bestått av följande personer:

Valda för 2017

Ordförande Christer Neideman *Kassör* Agnetha Björklund

Övriga styrelseledamöter

Valda för år 2017

Barbro Ahlner
Karin Bergendal
Thomas Friman
Kenth Ljungberg
Rune Stenholm Jakobsen
Mikael Ulvholt

Valda för år 2017-2018

Anders Sigfridsson
Kristian Gärdsborn

Revisorer

Glenn Nilsson
Bertil Troberg

Revisorssuppleanter

Sven Birkedal
Anita Nilsson

Valberedning

John Nordkvist och Anita Nilsson

Funktioner inom styrelsen

<i>Vice ordförande</i>	Mikael Ulvholt
<i>Sekreterare</i>	Anders Sigfridsson
<i>Postmottagare</i>	Christer Neideman
<i>Utbildningsledare</i>	Karin Bergendal

MEDLEMSSTATISTIK

Enligt Riksföreningens uppgifter hade vår förening 1376 medlemmar under 2017. Av dessa var 798 fullbetalande, 576 familjemedlemmar och 2 ständiga medlemmar.

EKONOMI

Under det gångna året har föreningen haft intäkter av sällan skådat slag. Medlemsåterbäringen uppgick till 20 020 kronor och det kommunala bidraget till 4 000 kronor. Ett arv efter en herre vid namn Henry Räftegård, har medfört ett tillskott på 98 924 kronor. Detta är vi naturligtvis mycket tacksamma för. Vidare så har några av föreningens medlemmar agerat värdar vid Pulken under transäsongen, vilket har renderat 5 100 kronor från kommunen. Slutligen har försäljning av begagnade böcker inbringat 2 650 kronor. Härmed blev årets resultat ett överskott på 109 486,53, vilket torde vara en historisk siffra.

Agnetha Björklund

STUDIECIRKLAR i samarbete med Studieförbundet

Floravårdsgruppen har under året bedrivit verksamhet i form av tre studiecirklar. Under vårvinterns innekvällar hade vi en cirkel som främst handlade om uppföljning av växtlokaler med hotade arter och planering av sommarens utekvällar. Under sommaren trimmade vi in några arters utseende och deras habitatkrav och letade därefter igen dem på deras gamla växtlokaler. I september startade vi en ny ”innekrets” där vi ägnat oss åt Danmarks Vandplanter. Under våren bedrev vi också en nybörjarcirkel om vilda växter. Ledare var Kjell-Arne Olsson och Kenth Ljungberg och med 12 deltagare.

Vår förening har också varit engagerad i två studiecirklar som handlar om Tivoliparken och dess träd. Dessa cirklar har varit ett samarbete mellan Naturskyddsföreningen, Kristianstads kommuns mötesplats med Hälsoträdgården och Studieförbundet. Från vår förening har Karin Bergendal och Kenth Ljungberg deltagit. Det övergripande syftet med dessa cirklar är att öka kännedomen om träden i parken och att stärka Tivoliparkens status.

Kenth Ljungberg

FÖREDRAG, EXKURSIONER m.m.

Örndag i Tosteberga söndagen 22 januari

Vädret var mildt, mulet och med rester av gårdagens dimmor. Men redan från början såg vi ett tiotal havsörnar runt örntufodringen söder om Tosteberga hamn. Som vanligt berättade Lars Jarnemo om sin långa utfodring av de övervintrande örnarna och Christer Neideman fyllde i med lite om havsörnens historia under de senaste hundra åren. Fågelklubbens ordförande Nils Waldemarsson berättade om hur antalet havsörnar ökat och arten börjat häcka även i Skåne, där det 2016 fanns 34 revir varav minst 6 i Kristianstads och Bromölla kommuner. Naturskyddsföreningens projekt ”Havsörn” har alltså lyckats över förväntan. Tyvärr går det sämre för kungsörnarna, även om de numera finns häckande även i Skåne med två revir i våra trakter. Efter några timmar återkom dimman, men som tur var minskade den sedan åter och som mest såg vi 15 havsörnar samtidigt från hamnplanen. Anders Jarnemo som satt i gömslet vid åteln kunde under förmiddagen avläsa 5 ringmärkta havsörnar och såg samtidigt minst 15 andra örnar, alltså var det sammanlagt minst 20 olika havsörnar som besökte utfodringen under förmiddagen!

Antalet mänskliga besökare av örndagen var uppskattningsvis 200 -300.

Christer Neideman

Örnbus till kusten söndagen 29 januari

Vädret var även denna dag milt, mulet och lite disigt. Vi var trettio deltagare under ledning av Christer Neideman och Evert Valfridsson, som anlände med bussen till Tosteberga hamn. Vi blev först mycket besvikna eftersom en båt med fiskeentusiaster tydligen passerat just utanför örnmattningen och inga örnar alls syntes. Efter att vi noga granskat alla kobbar och skär upptäckte vi till slut ryggen på en ung havsörn som satt stilla på ön närmast mattningen. Så småningom hittade vi ännu en örn som satt i en buske ännu mycket längre bort. Tyvärr hittade vi aldrig fler örnar, men tröstade oss med en vacker flock på ca 30 salskrakar som dök i viken.

Efter att ha förtärt byalagets goda korv åkte vi sedan till Landön, där vi fick se två vårtecken: ringduvor i skogsdungen och fyra storspovar i det grunda vattnet mot Micklagårdshället. Trots flitigt spanande genom diset ut mot öarna blev det inga fler örnar utan vi fick nöja oss med diverse sjöfåglar t ex storskarv och stor- och småskrake. På hemvägen såg vi också tornfalk på nära håll och båda storkparen på sina bon i Viby.

Christer Neideman

Medlemsträff onsdagen den 1 februari på Studieförbundet.

Fyra kretsmedlemmar förutom styrelseledamöterna Barbro Ahlner, Karin Bergendal, Agnetha Björklund, Kenth Ljungberg, Christer Neideman och Anders Sigfridsson kom för att ge och få information och inspiration om kretsens verksamhet. Vi hade också en gäst från Naturskyddsföreningen Göinge, Mikael Gustafsson, som berättade om strandpaddan inom vår krets' verksamhetsområde. Han berättade också om aktiviteter inom sin krets.

Mikael inventerade alltså strandpaddorna inom vårt område 2016 och hoppades att den grodgrupp som tidigare fanns inom vår förening skulle återuppstå för att fortsätta följa upp inventeringen. Mötet slutade också med att 9 personer skrev upp sig som intresserade av detta! De närvarande bjöds också på fika.

Anders Sigfridsson

Träden i landskapet föredrag av Anders Ekstrand onsdagen 22 februari

Anders, som är jägmästare vid Södra, men också ideell naturvårdare i Naturskyddsföreningen i Göinge, tog oss med på en tidsresa i den skånska skogen. Vi var 15 personer som mött upp. Anders gav oss förutsättningarna för den skånska skogen: större delen tillhör den nemorala lövskogsregionen, men en liten del i nordost tillhör taigan (barrskogsregionen). Det är atlantiskt klimat i väster med hög nederbörd medan det är torrt i östra Skåne och där har skogsbränder haft stor påverkan.

Med människans kolonisation av landskapet började skogen trängas undan. Marken betades och odlades. Befästningar och borgar krävde många grova träd, främst ekar. Krigsskepp och andra fartyg slukade också grova ekar. Eken blev regale (kungens egendom). För att ge ett mått så krävdes det 4000 ekar med en diameter av ≥ 80 centimeter för att bygga en rekonstruktion av Ostindiefararen Göteborg! Annat som slukade trä (ved) var järnframställning, tillverkning av träkol och tjära samt hägnader för att stänga djuren ute från inägomark. Landskapet blev allt fattigare på ”riktiga” träd och det satte sina spår i husbyggnationen. I norra Skåne byggdes husen i trä med

fackverk av ek – i andra delar byggdes hus i korsvirke med stommar av trä med mellanrummen fyllda av stampad lera eller i bästa fall tegel.

Anders hade med sig en hel korg med verktyg och redskap gjorda av trä eller för att arbeta i trä. I lanthushållets tid var trä av största vikt för tillverkning av nyttoföremål. Kunskapen om olika trädarters egenskaper och användbarhet var stor, till exempel var avenbok och oxel hårda träslag som dög till kuggar i kvarnar och sågverk. Under 1800-talet och en god bit in på 1900-talet var tillverkning av stegar, korgar, räfsor, takstickor med mera en viktig inkomstkälla i norra Skåne.

När det gäller skogens status idag menar Anders att det under historisk tid inte funnits så mycket skog i Skåne som nu. Det mesta är i och för sig planterat och skött men genom certifiering och hänsynsregler finns det utrymme för att utveckla biologisk mångfald. Det finns fortfarande gammelekar, bland annat i ett område utmed Helgeån. Eken är enskilt det träd som innehåller den största artdiversiteten. Problemet är att det finns en ”utdöendeskuld”, det vill säga gamla ekar saknar ersättare. Anders bedömer vidare att boken är på frammarsch. Det finns ett antal fågelarter som troligen är på uppgång: brandkronad kungsfågel, trädkrypare, trädgårdsträdkrypare, gulhämpling. Anders avslutar i en hoppfull och positiv anda när det gäller den skånska skogens framtid!

Kenth Ljungberg

Vandring längs med Skräbeån söndagen 26 februari

18 st (varav 5 kvinnor) hade trotsat duggregnet och anslöt vid Nymölla kvarn. Att det var så få Bromöllabor berodde möjligen på att kommuninfo inte tog in evenemanget trots inlämning i rätt tid?

Fågelklubbens ordförande Nils Waldemarsson tog täten mot havet och berättade föredömligt om vattenståndet, fågelförekomsten och fisket i ån under året. Regnet upphörde och vi bestämde oss för att det var vår. Vi såg flera honblommor på hasslarna och gravänder. Spillkråkan hade letat insekter i en högstubbe och lämnat efter sig massa barkflisor. Grönsiskor patrullerade i mängd. Nere vid havet fick Evert syn på sjöorre och ett par svärtor. I tubkikaren såg vi andra också dem.

På tillbakavägen fick Nils syn på en kungsfiskare och vi var några som också skymtade den. Efter fiket vid kvarnen gick vi norrut och då fick alla se strömstaren i sin prakt och hörde och såg sånglärkan. 35 arter blev det totalt.

Barbro Ahlner

Föredrag om Donaudeltat och årsmöte onsdagen 8 mars

Föreningens nittiosjätte årsmöte med föredrag lockade ett trettiotal medlemmar och denna gång började vi kvällen med föredraget. Den skicklige fotografen Thomas Johnsson från Hässleholm berättade om en resa med båt i det tio mil breda Donaudeltat. Deltat är fyllt av vassar och sumpskog och har ett mycket rikt fågelliv med hägrar, ibisar, skarvar, pelikaner, kungsfiskare, blåkråkor och mycket annat. Han gav också en bakgrundsbild om landet Rumänien och om dess historia och sociala och politiska problem. Vi tackar för en mycket sevärd bildvisning!

Efter fikapausen började årsmötet med genomgång av förra årets verksamhet och ekonomi. Föreningen hade vid årsskiftet 1419 medlemmar, men bokslutet slutade tyvärr med underskott.

Anita Nilsson avgick från styrelsen, men valdes i stället in i valberedningen. Nya i styrelsen blev Tomas Friman och Rune Stenholm Jakobsen.

Den stora nyheten var att föreningen antog helt nya stadgar och samtidigt bytte namn till ”Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla”. Föreningen har länge haft både Kristianstads och Bromölla kommuner som verksamhetsområde och nu syns det på det officiella föreningsnamnet också!

Christer Neideman

Skogsexkursion till sjön Immelns skogstrakter söndagen 26 mars

Vi var 11 personer som under Anders Ekstrands ledning samlades vid Mjönäs byahus. Först besökte vi Ekopark Raslången, som ägs av Sveaskog och som är ett större sammanhängande skogslandskap om totalt 1263 hektar varav cirka 1200 hektar är produktiv skogsmark. Ekoparken är belägen strax väster om Olofström på gränsen mellan Skåne och Blekinge län. Sveaskog har beslutat om 36 ekoparker runt om i landet. När en ekopark bildas skrivs ett naturvårdsavtal med Skogsstyrelsen som säkrar att natur- och kulturvärdena skyddas på lång sikt. Ekopark Raslången kännetecknas av inslag av ädellövskog. Många av dessa ädellövsbestånd är äldre än 60 år och därmed särskilt viktiga ur ett landskapsekologiskt perspektiv. Området ligger på gränsen mellan granens och bokens naturliga utbredningsområden, i den smala zon där de båda möts. Både bok och gran förekommer naturligt och trädslagen trivs på samma växtplatser, där de växlat som segrare i kampen om livsutrymmet. Målet med Ekopark Raslången är att bevara och utveckla ädellövskog och lövnaturskog. Gran ska inte skötas för produktionsändamål i ekoparken, utan det naturliga spelet mellan gran och bok ska få fortsätta.

Vi vandrade ut på Västerviksnäs, en udde i Raslången. Solen gassade och det flög citronfjärilar på många ställen längs skogsvägen. Vi såg också nässeljäril, påfågelöga samt en sorgmantel som flög förbi. Anders visade bland annat på bokvårtlav och bokklotterlav på en gammal bok. När vi fikade längst ut på udden sågs en duvhök dra förbi och på återvägen två tofsmesar som byggde bo. Längs vägen såg vi också ett ”hackspettshöghus” i en högstammig äldre tall.

Vi förflyttade oss sedan till naturreservatet Brotorpet som ligger vid Immelns utflöde. Här följde vi utloppet, som kallas Edre ström, till dess inflöde i Filkesjön. Närmast utloppet kunde vi se resterna av en byggnad som innehållit en ålakista, men som inte längre var i funktion. Intill vattnet

blommade tussilago och vårfryle. Edre ström är djurskyddsområde till skydd för Immelöringens lekplatser. I naturreservatet Brotorpet konstaterade vi att gran avverkats till förmån för framtida löv- och ädellövskogsutveckling.

Dagens kulturella bidrag var den fantastiska gamla stenvalvbron vid Edre ström samt vetskapen om att vi här rörde oss i de tassemarker där Bildsköne Bengtsson och tatuerade Johansson hade sin beryktade koja och tjuvgömma!

Kenth Ljungberg

Klädbytare dag på Regionmuseet lördagen 1 april

REKORD PÅ KLÄDBYTARDAGEN! Handla miljövänligt-gruppen arrangerade i år igen tillsammans med kommunen klädbytare dag. Över 100 personer lämnade in 450 plagg som kunde skifta ägare och minska vår konsumtion.

Tranbuss till Pulken söndagen 2 april

Bussen avgick nästan full (40 personer) och vi stannade först vid storkcentret i Viby. Det duggade lite, men åsynen av ett helt nytt bo på den bortersta ladan stimulerade alla. Dessutom upptäckte Evert Valfridsson att det satt ännu en stork högst upp på kyrkspiran! Christer Neideman berättade om storkarna och storkprojektet innan vi fortsatte mot Pulken.

Vid Pulken gick uppskattningsvis ca 6000 tranor, som var lätta att se och höra på nära håll. Vi styrkte oss också med Yngsjö IF:s grillade korv och Studieförbundet kaffe. Molnen skingrades långsamt och Evert berättade om tranornas liv. Strax efter kl 16 kom Ulf Börjesson med sin traktor och gödselspridare. Han spred dock inte gödsel utan ca 1000 kg korn på tranåkern. Tranorna trumpetade, dansade och böljade fram och tillbaka runt traktorn. De hade uppenbart väntat ivrigt på kvällsmaten. Vi kunde nöjda anträda återfärden mot naturum. Tranbussen var ett samarrangemang mellan naturum Vattenrike, Fågelklubben, Studieförbundet och vår egen förening.

Christer Neideman

Röjardag i Gyetorp lördagen 8 april

Vi var fem som samlades vid Gyetorp och mottogs av sjungande taltrast och skrikande örnar. Olle Wennberg hade tjuvstartat med att ideellt röja buskar under ett tiotal dagar. Så vi koncentrerade oss på att samla ihop och elda upp så mycket som möjligt av riset. Vi lyckades i varje fall elda upp mer än en tredjedel och fick en fin glöd att grilla korv på. Vädret var bra och solen kom fram på slutet. Blåsippor och vitsippor blommade inne i skogen och letade man noga hittade man också blommande desmeknopp och smånunneört. Ute i kärret såg man små majviveplantor och även några orkideblad som visade vad som skulle blomma om någon månad. Vid en vandring ut mot havet sågs några sälar vila på stenar i havet och några strandpipare och en skärfläcka höll till vid stranden.

Christer Neideman

Vandring längs Julebodaån söndagen 23 april

Söndagen den 23 april samlades vi, 14 personer under ledning av Kenth Ljungberg, vid Holmaboden som ligger alldeles inpå den norra gränsen till Ravlunda skjutfält. Inledningsvis informerades om att Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla är medlem i Österlens

Vattenråd, en ideell förening med syfte att bevara och förbättra vattenkvalitet och naturvärden samt bedriva information om ett antal Österlenåar. Sammanlagt ingår nio åar och bäckar varav Julebodaån och Segesholmsån finns i Kristianstads kommun.

Vi började vår vandring längs vägen mot Maglehem eftersom den nedre delen av ån är blockerad av Stora Julebodas fruktodlingar. Efter en dryg kilometer kunde vi nå ner till ån och se hur den i täta meandrar slingrade sig fram i dalbotten. På flera ställen sågs spår efter äldre åfåror som sumpat igen när ån brutit igenom och tagit ny väg. Längs ån växer al, ask blandat med hägg och viden. Vinbärsbuskar och humle är andra följeväxter liksom strutbräken och pestskräp. Bland vårblommor såg vi svalört, vårlök, smånunneört, gul- och vitsippa, desmeknopp, gullpudra, kabbleka och nästan utslagen tandrot. Nära ån, i torrt fjolårsgräs upptäckte vi en tjock, uppsvälld hona av majbagge.

Julebodaån har sina källflöden på Linderödsåsen, drygt två mil inåt land och har ett avrinningsområde på cirka 4700 ha. Då ån meandrar blir vattnets väg till havet betydligt längre. Där ån börjar är höjden över havet cirka 160 meter och vattnet forsar eller strömmar snabbt. Detta tillsammans med att ån i stort sett kantas av träd hela vägen och vattentillförseln består av grundvatten gör att vattnet håller sig kallt och syrerikt. Julebodaån har en stor andel strömvattensträckor och goda lekbottnar och är därmed, liksom flera andra åar i regionen, ett viktigt vattendrag för återväxt av såväl havsvandrande som stationär öring.

Ett par tusen havsöringar går varje höst upp i ån för att leka. Andra förekommande fiskarter är stensimpa, nejonöga och ål. Stensimpa är en art som kräver rent, syrerikt vatten och är en karaktärsart för de östskånska åarna. Vidare finns i Julebodaån bottenlevande smådjur som är känsliga för föroreningar, bland annat de sällsynta arterna *Ecclisopteryx dalecarlica*, *Odontocерum albicorne* och *Capnopsis schilleri*.

Vi fortsatte längs ån och på vägar fram till Blåherremölla kvarn, där vi fick se forsärla vid laxtrappan innan vi intog vår medhavda fika. Namnet Blåherremölla kommer från hägern och tidigare fanns (en gammal) hägerkoloni i närheten av möllan. Återfärden gick längs södra sidan av ån där det närmast Blåherremölla finns branta sluttningar mot ån med gamla bokar, lång trädkontinuitet och en stor biologisk mångfald knuten till bokträden.

Kenth Ljungberg

Floravandring vid Klackabacken torsdagen 4 maj

Kjell-Arne Olsson ledde vandringen och visade alla de vårblommor, som hunnit börja blomma. Det var gott om vitsippor, men vi hittade också mycket annat t ex råttsvans och nunneört.

Floravandring på Fjälkinge backe onsdagen 17 maj

Vi var 29 personer (fördelat på 14 kvinnor och 15 män samt en hund) som samlades på parkeringsplatsen vid Fjälkinge backe naturreservat. Några kom långväga ifrån som från Lund och Helsingborg medan andra kom nedifrån byn. Kvällen var fin och bjöd på en behaglig vandring med en nedåtgående sol i väster. Vi tittade på äkta fläder och druvfläder och lärde oss artbestämna med hjälp av färg på mörgen (vit respektive orange). Ute på betesmarken tittade vi på det märkliga konstverket från millennieskiftet – en hög rörkonstruktion med stol och stora hörlurar där tanken är att klättra upp, lyssna på gångna tider och skåda in i framtiden. Konstverket är bekostat av

kommunen och ersatte ett planerat ”rekordfyrverkeri”. Det står ovanpå en högvattenreservoar som svarar för Fjälkinges vattenförsörjning.

Fjälkinge backe är ett av de ”restberg” som tillsammans med Lilles backe, Kjugekull och Ivöklack sticker upp ur Kristianstadslättens kritkalksberggrund, når cirka 100 meters höjd och består av 1,5 miljoner gammalt urberg. Högst upp finns ett 18 meter högt utsiktstorn från 1930-talet, nyligen restaurerat.

På betesmarken tittade vi på vita blommor som fältarv, mandelblomma, lomme, backtrav, lundtrav, sandkrassing, nagelört, på gula blommor som luddfingerört, knölsmörlomma, humlelusern, gullusern, käringtand, de blåa teveronika, majveronika, ärenpris och lilablommade tjärblomster, mjuknäva, skatnäva. Vårens backsippor hade börjat bilda fröställningar och endast enstaka blommor syntes. I betesmarken såg vi hagtornsbuskar – delvis ”formklippta” av betesdjuren, snår av rosbuskar och enstaka slånbuskage. Vi såg en enorm häxring i betet och vi tittade på en av backens två naturliga källor.

Vi tog en fikapaus på några stenhällar. I kanten på hällarna, där jordlagret var tunt och torra råder sågs flera ettåriga växter, bland annat brokförgätmigej och den sällsynta men småvuxna växten jungfrukam. När vi bröt upp från fikat var det ett par spillkråkor som väckte uppmärksamhet genom sina skrik inne i bokskogen.

Kenth Ljungberg

Lunchvandringar med Karin Bergendal torsdagar 18 maj, 1 juni och 8 juni

Vårens första lunchvandring, den 18 maj, var i Kulturkvarteret i Kristianstad. Vi samlades 12.00 vid Stadsbibliotekets entré och vi började med att studera en Sykomorlön, alias Tysk lönn, som växer där. Barken faller av i flagor, som på en Platan. Sedan tittade vi närmre på en mycket ståtlig blodbok och fick lära oss att denna egentligen inte är en egen art, utan en mutation av den vanliga boken. Karin Bergendal, som ledde vandringen, var som vanligt väl förberedd och vi fick massor av spännande information om träden här. Vi beundrade det vackra bladverket på en Ornäsbjörk, planterad 1986. På dessa är det bara de yttre grenarna som hänger ner. 12.45 var den officiella guidningen slut, men vi var flera som valde att följa med på en extra tur, bl.a. till en pärlbuske.

Den andra lunchvandringen var vid Länsresidenset 1 juni. Då deltog 16 personer.

Den tredje var vid Lasarettboulevarden den 8 juni.

Aina Bjerstedt

Storkdag i Viby lördagen 3 juni

Många intresserade trängdes runt Petter Albinsson, när han ringmärkte de två storkungarna från boet ovanför gårdsbutiken. Petter är projektledare för Storkprojektet och har bråda dagar nu när storkungarna snart är flygfärdiga. I hela Skåne finns nu ca 70 friflygande storkpar och ca 200 ungar kommer att få flytta söderut i höst.

Evert Valfridsson från fågelklubben och Christer Neideman informerade också om storkarna och om vänföreningen ”Storkens Vänner”. De två ungarna från ”potatisladan” kunde också ringmärkas, medan ungarna i det för året nya tredje boet var alltför små för att kunna ringmärkas.

Vänföreningen fick 8 nya medlemmar och Evert och hans medhjälpare lyckades sälja storkpins för 790 kronor!

Christer Neideman

Naturnatt och nattfjärilar i Yngsjö måndag 5 juni

Den nationella Naturnatten firade vi på stranden i Yngsjö tillsammans med Pål Axel Olsson, som i pannlampans sken visade oss de nattaktiva insekter, som gick att upptäcka trots det helmulna vädret.

Karin Bergendal

De vilda Blommornas dag i Mosslanda söndagen 18 juni

Vi var 13 personer (6 kvinnor och 7 män) som besökte Mosslanda. Vandringen leddes av Kenth Ljungberg eftersom ”ordinarie” ledaren Anders Johansson fått förhinder. I den första fällan vi nådde från parkeringen var det välbetat på gränsen till överbetat efter den torra försommaren och de växter som observerades stod bland skyddande slån och andra stickiga buskar, där mularna inte nått fram. Gökärt, knölsörblomma, ärenpris och fröståndare av backsippor noterades. I den avgränsade ”rikkärrsfällan”, dit betesdjuren inte når förrän under senare delen av sommaren, var blomningen desto rikare. Det sena betesläppet här görs för att efterlikna äldre tiders slåtterbruk, där växterna får blomma ut och även hinna sätta frö. Här fanns brudbröd och göknycklar, överblommade Sankt Pers nycklar samt Jungfru Marie nycklar och ängsnycklar. Rosettjungfrulin och några kvarstående majvivor sågs också. I den fuktigare delen av fällan såg vi flera exemplar av hartmansstarr. Det fanns gott om småfjärilar i ”slätterfällan” och bland annat drog en violett kantad guldvinge till sig vår uppmärksamhet. Fikat intogs bland alla flygande småfjärilar och kring våra fötter hittade vi några små ormbunkar av arten låsbräken. Återtåget mot parkeringen gick i lite snabbare tempo, men vi lyckades ändå upptäcka ormtunga, en annan liten ormbunke.

Kenth Ljungberg

De vilda blommornas dag i Allarp (Bromölla) söndagen 18 juni

20 personer (12 män och 8 kvinnor) deltog i vandrigen varav två var ledare (Krister Håkansson och Barbro Ahlner) och en kom från K-Bladet (artikel 19 juni)

Den torra försommaren innebar att vårt egentliga mål beteshagarna nere vid Ivösjön var mycket välbetat av kor. Efter en genomgång av områdets geologi och historia började vi titta på torrbacken där vi ställt bilarna. Här fanns mycket att titta på från höskallra till backnejlika. Ett och annat gräs namngavs och det konstaterades att de är snygga när de blommar t.o.m hundäxing. Vägen ner till beteshagarna innebar många stopp trots att den blivit snaggad precis. Vi såg skillnad på växtligheten vid åkerkanter och ditlagda jordhögar och mager torrmark. Åkerkulla, ängsknavel, stillfrö, kvarstående smällspirea och fem sorters olika rosor är bara några exempel. Efter fiket begav vi oss ut på det egentliga målet och hittade enstaka ex av bl.a ängsnattviol, kärknippot, ängsnycklar, jungfrulin, småvänderot, darrgräs och flertal starrar. Dock var det enda hartmansstarren vi fann förra veckan uppäten. Härmsångare och törnsångare ackompanjerade. Längs ut på udden fanns loppstarren kvar trots vidsvinsangrepp och i närheten fann vi silesår. Alltså är området en mosaik av rikare och fattigmark med en oerhörd biologisk mångfald. Det var bättre förr sa de som varit där många gånger nu har gässen inte bara betat bort vassen utan också massa orkidéer. Men området är fortfarande fint trots torkan.

Barbro Ahlner

De vilda blommornas dag på Rinkaby skjutfält söndagen 18 juni 2017.

Enligt programmet skulle vi idag ha studerat floran på golfbanan i Åhus, men Kjell-Arne och någon i golfklubben hade beslutat att ändra detta till att man skulle genomföra De vilda blommornas dag på skjutfältet i stället. 19 personer deltog. Kjell-Arne Olsson ledde vandrigen, men Karin Hernborg och en dam från Länsstyrelsen bidrog också med information. Vädret var behagligt med ca 25 grader, sol och en måttlig västlig vind.

Vandrigen utgick från parkeringen utanför skjutfältsgården. Vi började med att titta på undervegetationen i tallskogen inne på skjutfältet. Där såg vi orkidén skogsknipprot, som dock inte blommat ännu. Det mest utmärkande för floran här var dock pyrolaväxterna. Vi såg björkpyrola, som var talrikast av dem, grönpyrola, ögonpyrola, som vi knappast hade sett om den inte hade blommat, eftersom den har små blad men en enda stor vit blomma, samt ryl, som lite påminner om lingon. Vi såg också ett exemplar av den klorofyllösa tallörten på väg upp ur mossan. Den tillhör också pyrolaväxterna.

Snart kom vi ut på den öppna marken norr om skogen vid skjutfältsgården, där vi har Nordens sällsyntaste växtsamhälle, sandstapp, Vi stannade till vid utemuséet, där Karin Hernborg och damen från Länsstyrelsen informerade bl.a. om naturvårdsåtgärderna vid kusten. Snart kunde Kjell-Arne visa några typiska sandstappsarter, nämligen sandnejlika, grådådra och gräsen tofsäxing, sandsvingel och sandtimotej, ett litet ettårigt gräs. Där växte också och blommat nu det för Åhus typiska pukvetet.

Vi fortsatte vandrigen mot stranden längs en yta som brändes för ett och ett halvt år sedan, och här avslutades exkursionen med fikaintag, för dem som hade det med sig.

Anders Sigfridsson

Floravandring i Åraslövs mosse onsdagen 21 juni

Det var en vacker sommarkväll (en av de få förra året) som vi samlades vid parkeringen till naturreservatet Åraslövs mosse. 23 personer, 11 kvinnor och 12 män hade mött upp, och vi inledde med en ”transportsträcka” genom ädellövskog innan vi nådde vårt egentliga mål. Åraslövs mosse har från början varit en riktig torvmosse med tjockt torvlager men den har dränerats och utsatts för omfattande torvtäkt. Större delen av de gamla torvgravarna har utvecklats till sumpskog med björk, Salix-arter men också tall. I markfloran dominerar bladvass och högvuxna starrarter. Det återstående torvlagret är tämligen grunt och under finns en kalkrik mineraljord. I den centrala delen, där igenväxningen inte skett fullt ut, har det utvecklats en rikkärrsvegetation. Denna del har skötts genom slåtter och buskröjning under ett antal år och ytterligare rikkärrsytor har på senare tid restaurerats och tillförts slåttermarken. Denna restaurering har genomförts med hjälp av EU-medel i ett projekt kallat Life to ad(d)mire. Genom de fuktigare delarna av rikkärret löper en spång som gör det möjligt att ta sig fram torrskodd genom området. Den blomning vi fick uppleva i rikkärret var enorm! Drygt 1000 högresta vitgula vaxnycklar, mer än 10 000 Jungfru Marie nycklar (med stor inbördes variation), flugblomster, grönvit- och ängsnattviol. Vi fick se kärrspira, vitpyrola, ängsull och den mer högresta gräsullen. Tillsammans med alla orkidéerna växte hundstarr och vi lyckades också hitta de småvuxna arterna loppstarr och nålstarr. I de öppna kärrhålorna växte flaskstarr, vattenklöver och kråklöver. På återvägen, i sumpskogen, fann vi den ovanliga tisteln brudborste samt skogssäv och kransrams.

Kenth Ljungberg

Floravandring vid Åhus trädesmarker onsdagen 12 juli 2017.

Vandringen började som vanligt kl. 18.00 vid Blå station. Vi blev nio deltagare inklusive ledaren, Kjell-Arne Olsson. Det låga deltagarantalet berodde nog på vädret; det hade regnat lätt sedan före kl. tolv, och det regnade fortfarande lite, men någon vind märktes inte.

Vi började vandringen med att gå österut norr om Flötövägen. Här kunde Kjell-Arne visa jordklöver, harklöver, mellanlusern, vädtklint, sandklint, bockrot och axveronika. Naturligtvis såg vi det Åhustypiska pukvetet och puktörnet. Vi blev visade några gräs, t.ex. den dominerande knylhavren, vildtimotej och hårdsvingel. Eftersom det regnat ganska hyggligt sedan början av juni, var växtligheten i ovanligt god kondition.

Vi svängde av norrut och gick en bit från väg 118. Där kom vi in på ett område där marken var bearbetad (ruderatmark), och här såg vi kornvallmo, mjukdån, svinmålla och den ovanliga bågarnattskattan. Här visade Kjell hur man skiljer rajgräsets ax från kvickrotens. Vandringen avslutades med fikaintag vid Blå station.

Anders Sigfridsson

Floravandring vid Fjällmossen torsdagen 27 juli

Efter en regnvåt dag fick vi en hyfsat fin kvällsvandring vid Fjällmossen. Vi var 25 personer, 16 kvinnor och 9 män, som samlades vid parkeringsplatsen i Brännestad. Vi höll oss huvudsakligen i betesmarken öster om Fjällmossen och gick genom enefälad med ljunghed där vi såg ljung, lingon, borsttåg, pillerstarr och spridda exemplar av slåttergubbe. Vidare i gräshed med rödven, men också stagg och knägräs, mer borsttåg och fortfarande en och annan slåttergubbe. Andra typiska arter vi såg var stenmåra, knippfryle, ärenpris, gråfibbla och liten blåklocka. Det fanns också ett större fukthedsparti med hundstarr, hirsstarr, stjärnstarr, harstarr men också den småvuxna loppstarren. Här växte också blodrot, ängsvädd, nysört, sumpmåra och granspira. På några ställen fanns Jungfru Marie nycklar och enstaka ängsnattviol. På några ställen hade betetrycket inte räckt till och där fanns högörtvegetation med älgört, kärtistel, veketåg och knapptåg.

Innan vi vände tillbaka gjorde vi en avstickare ut på egentliga mossen. Fjällmossen består av en nordlig och en sydlig del, skilda åt av en landtunga som mest består av betesmark men också en del åker. Det är en kupolmosse, som höjer över omgivande mark och den har omgetts av laggkärr i övergången mot fastmark. Det mesta av laggkärren har ersatts av djupa diken och det har förekommit torvtäkt i kanterna på mossen. Där vi ”angjorde” var laggkärret och mosskanten intakta. De flesta högmossor ligger på vattendelare och Fjällmossen, som ligger på cirka 180 meters höjd över havet, dräneras via diken och bäckar till Helgeå, Rönneå samt Kävlingeån. De växter vi såg i laggen var mest flaskstarr och blåsstarr och i övergången till fastmark tuvull, blåtåtel och kråklöver. På egentliga mosseytan dominerade tuvor med ljung, klockljung, kråkbär, hjortron och rosling. Mellan tuvorna fanns höljer med vitmossor, men också vitag, rundsileshår och tranbär. På Fjällmossen har det röjts bort småtallar och ungbjörkar i ett delvis EU-finansierat projekt (Life to ad(d)mire). På vägen tillbaka mot bilarna möttes vi av en upphetsad tjur som kom travande mot oss. Lyckligtvis var det inte vi som väckt hans uppmärksamhet utan ett gäng damer (kor) på grannmarken.

Kenth Ljungberg

Floravandring på Åhus golfbana måndagen 7 augusti 2017.

Vädret var behagligt, ca 21 grader vid vandringens början, soligt och med en måttlig sydvästlig vind. 19 personer, inklusive ledaren, Kjell-Arne Olsson, deltog. Första växtobsen gjordes redan innan vandringen börjat; vid kanten av parkeringen stod en svinmolke. Sedan kom vi till ett bakgårdsaktigt område med stora högar av gräsklipp, där vi visades på hamnsenap och dillsenap (stillfrö). I närheten växte också taggsallat.

När vi lämnat detta ställe visade Kjell-Arne oss backlök, som det växte ganska mycket av här. Några både luktade och smakade på den. Snart kom vi in på torrare och magrare marker, där vi bl.a. såg hedblomster, flockfibbla, puktörne och blåmunk. Här såg vi också något exemplar av rödtoppa,

en mindre släkting till kovallerna, t.ex. pukvetet, som vi också såg lite av strax efter. Vid gångvägen såg vi gräsen vildtimotej och foderlosta.

Snart kom vi in i ett område som tidigare varit soptipp. Här var det förstås näringsrikare mark. Här såg vi ett snår av bocktörne, vars bär är kända som gojibär. De här buskarna såg dock inte ut att sätta frukt, men blommade gjorde de. Den mest imponerande växten här var praktkungsljus, som det var ganska många av. Här fanns också krustistel och åkertistel, och ett par ulltistlar såg vi också. Här växte också volgasenap, som väl är ganska sällsynt. Vandringen avslutades med att fika intogs (på lite avstånd från greenen till hål 15).

Anders Sigfridsson

Insekternas dag vid östra Sand, Åhus söndagen 13 augusti

23 insektsintresserade inklusive ett antal barn samlades vid gränsen till Rinkaby skjutfält för att under ledning av Kristian Gärdsborn leta efter olika slags insekter. Några av deltagarna var utrustade med fjärilshåvar vilket hjälpte oss att få se insekterna på nära håll. Vi började nära havsstranden, där det finns en exklusiv flora med sandstäpp och ovanliga växter som sandnejlika och hedblomster. Insekterna var i början morgontrötta, men efterhand som solen värmdde hittade vi fler och fler. Sandgräsfjäril och brun sandjägare (en skalbagge) och mosaiktrollsländor hittade vi ganska snabbt. Efter en stund började andra stora fjärilar visa sig t ex påfågelöga, amiral och citronfjäril. När vi gick in i tallskogen lovade Kristian att vi skulle få se skoggräsfjäril - en fjäril som i stort sett bara finns här i hela Skåne. Och vi hittade mycket riktigt flera skogsgräsfjärilar och dessutom flera intressanta växter t ex pyrolor, ryl och linnea. I en solig glänta med mycket blommor t ex ögontröst hittade vi åter många insekter ex blåvingar, humlor och bin och vi kunde återvända med ökade kunskaper om våra sexbenta vänner.

Christer Neideman

Lunchvandringar torsdagarna 17och 31 augusti samt 7 september

Jag ledde lunchvandringar till träd i intressanta parkavsnitt i Kristianstad: 17/8 Utanverken vid kanalen, 31/8 Gamla kyrkogården, 7/9 Bongs-Yllefabriken. Intresset för vandringarna har ökat; som mest hade jag tolv deltagare (1/6).

Karin Bergendal

Trädgårdens dag i Bäckaskog söndagen 27 augusti

En liten trädgårdsgrupp förberedde och genomförde information 27/8 på den av Kristianstads Trädgårdsförening anordnade Trädgårdens Dag vid Bäckaskogs slott, om humlebon och lämpliga trädgårdsblommor för pollinerande insekter. Vårt tema var "Biologisk mångfald i trädgården".

Karin Bergendal

Bokbord på Bokfestivalen lördagen 9 september

Liksom förra året hade vi bokbord tillsammans med Studieförbundet. Tyvärr hade ledningen för Bokfestivalen hänvisat oss till en plats utanför Kulturkvarteret "där det skulle passera hur mycket folk som helst". Tyvärr infriades inte detta och förhoppningsvis får vi återvända till en plats vid Lilla torg kommande festival.

Kenth Ljungberg

Lazulit i glimmerskiffer vid Silverbrottet

Geologins dag på Västanåberget söndagen 10 september

Geologins dag- aktiviteter ordnas över hela Sverige, men utflykten till Västanåberget norr om Ivösjön arrangerades av Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla i samarbete med Regionmuseet och Högskolan Kristianstad.

Efter samling vid naturum Vattenrike respektive Maxi Bromölla träffades 15 geologiintresserade vid kiosken i Vånga för fortsatt färd mot Västanåberget. Nils-Olof Svensson från Högskolan Kristianstad ledde oss först till "Silverbrottet" som ligger i närheten av Bökestadvägen. Här bröts förr liebrynen och ledstenar (grindstolpar) av "silvergranit"- en stänglig glimmerskiffer. Sista brytningen gällde fasadsten och lades ner på 1950-talet. Glimmerskiffern är ljus och glänser silveraktigt i solen. Stenbrottet hade vuxit igen med mycket mossa och lavar men Nils-Olof kunde ändå peka ut ränder av den vackra blåa lazuliten, som silverbrottet också är känt för.

Västanåberget är känt för en komplicerad geologi och nästa stopp var Västanå gruva. Här bröts under 1800-talet och början av 1900-talet järnmalm i en liten gruva. Järnmalmen är inte magnetisk och färgar av sig med röd färg dvs blodstensmalm (hämatit). I gruvans skrotstensupplag har hittats många sällsynta mineraler, som vi också försökte hitta utan någon större framgång. Som tur var hade Nils-Olof plockat med sig prov på flera av dessa sällsyntheter så att vi med egna ögon fick se t ex trolleit. Denna sällsynta mineral är ljusgrön och har fått namn efter Hans-Gabriel Trolle-Wachtmeister, som levde på 1800-talet. Vi tackar Nils-Olof Svensson för en väl förberedd och

genomförd utflykt!

Christer Neideman

Framtidsveckan 2017

*Vår förening och Studieförbundet ansvarade för programmet **torsdagen 14 september***

Grönplanering för en långsiktigt hållbar utveckling av kommunen

Planarkitekt Per Blomberg berättade om kommunens arbete med en grönstrategi, som beslutas i höst, och en grönplan, som kommer som remiss i vinter. Att det finns tillräckligt mycket grönområden är viktigt för vårt välbefinnande och stressåterhämtning, för barns utveckling, klimatanpassning, biologisk mångfald och för ekosystemtjänsterna.

Publik: 12 personer

Kommunens arbete med miljömålen

Under rubriken "Ett lyft för miljön" redogjorde kommunekologen Ulrika Hedlund för kommunens arbete med de lokala miljömålen för år 2016-2020. Kommunen har delat in miljömålen i fem målområden: Mångfald i miljön, God vattenstatus, Giftfri och säker miljö, Hållbar bebyggd miljö samt Klimat och luft. Susanne Henriksson redogjorde sedan lite närmare för målet Giftfri och säker miljö. Publik: 13 personer

Vinnare och förlorare i svensk natur

Riksmuseets vandringsutställning om hur djurvärlden förändras visades av Christer Neideman, Naturskyddsföreningen, och Anna Hadders, Regionmuseet. Utställningen innehåller fotografier tagna av våra skickligaste naturfotografer och visar vilka arter som ökar respektive minskar. Bland de ökande arterna finns t ex tranan, sångsvanen och korpen som har blivit fridlysta och har kunnat sprida sig över hela landet. Andra arter har räddats från utrotning genom naturvårdsprojekt t ex vintermatning av havsörn eller uppfödning och utplantering t ex pilgrimsfalk och berguv.

En del arter minskar därför att de missgynnas av det moderna jordbruket och skogsbruket t ex sånglärkan, staren och storspoven i jordbrukslandskapet och svartmesen och den vitryggiga hackspetten i skogslandskapet. Vissa arter t ex våra stora rovdjur hålls fortfarande nere i antal av jakt därför att de ses som konkurrenter av människan. Publik: 18 personer

Ur askan – om människor på flykt i en varmare värld

Journalisten Shora Ismailian, som skrivit en bok med denna titel, berättade om hur människor redan idag flyr på grund av den globala uppvärmningen. Hon berättade om tre länder, som hon studerat i arbetet med boken:

Pakistan där extremt kraftiga monsunregn satt en femtedel av landets yta under vatten och människor inte kunnat återvända till sina hem på grund av att marken spolats bort.

Egypten där nildeltat börjat "sjunka" eftersom Assuandammen stoppat tillförseln av nytt näringsrikt slam. Samtidigt innebär höjningen av havsytan att Nildeltat i framtiden kommer att översvämmas av havet.

Kenya som fick ta emot många flyktingar från Somalia och Etiopien när torkan slog till mot dessa länder.

Shora Ismailian påpekade att det är de fattiga som drabbas hårdast av klimatförändringarna och att den juridiska definitionen av flyktingar måste förändras, så att även klimatflyktingar omfattas.

Publik: 8 personer

Svamputflykt i Bromöllatrakten söndagen 17 september

Jan-Åke Lönqvist från Olofström hjälpte ett drygt tjugofemtal svampintresserade att bestämma de svampar vi hittade i Barnakällaskogen. De som hade tur eller var skickliga hittade stora kantareller eller lite mindre trattkantareller och någon enstaka svart trumpetsvamp under en dryg timmes svampletande. De flesta av oss hittade många för oss okända svampar, som vi tog med oss tillbaka. Efter att vi fikar gick Jan-Åke genom vår svampskörd.

Han började med de ätliga svamparna, men berättade hela tiden hur man skiljer dem från giftiga eller oätliga svampar med liknande utseende. Vi fick chansen att med smaksinnet bedöma om en riska eller kremla är ätlig, och vi fick lära oss mycket om hur man känner igen olika svampgrupper. Bland svamparna vi hittade fanns många vackra arter t ex ametistskivling och cinnoberspindelskivling. Vi fick också se hur ett häxagg dvs en blivande stinksvamp ser ut inuti och lära oss mycket annat om svamparnas liv och utseende.

Christer Neideman

Höstutflykt till vikingagården i Ekestad söndagen 24 september

Elisabeth Ekstam lät dussintalet intresserade ta plats runt den rykande elden inne i vikingagårdens långhus, så att vi fick känsla för hur man levde för tusen år sedan. Elisabeth berättade livfullt om hur man levde på vikingatiden, och om det projekt som ledde till att vikingagården byggdes för att lära skolungdomarna hur våra förfäder levde. Vi fick också smaka på bröd som bakats över elden och färskost från gårdens ko, och de som ville fick offra något i offerlunden.

Efter fika i det fina höstvädret började Thomas Friman med att visa den biologiska mångfalden på långhusets vasstak. Här trängdes olika lavar och mossor om utrymmet. Men Thomas hade också plockat med sig prov på olika mossor och lavar från skogen, så att vi fick chansen att lära oss de vanligaste arterna t ex björnmossa, vitmossa, hakmossa, kvastmossa och cypressfläta. Vi lärde oss givetvis skilja på riktig vitmossa som växer fuktigt och på vit renlav eller fönsterlav som växer torrt, men som säljs som ”vitmossa” inför julhelgen. Vi fick också lära oss upptäcka alla de små men vackra lavarna som växte överallt på stenarna och på trädens bark och grenar. Vi lärde oss inte minst att om det finns många lavar tyder det på att luften är ren!

Christer Neideman

Skogsutflykt på Ryssberget söndagen 1 oktober

I ett strålande höstväder stuvade 40 deltagare (varav 16 kvinnor) in sig i 9 bilar vid MAXI i Bromölla. En bil med reporter och fotograf från K-Bladet anslöt (se helsidesartikel 2 okt). Ledaren Stefan Gabrielsson tog täten och tog oss via Axeltorp till Leingaryd och gården som till i våras drivits av arrendebönder. Numera har godset tagit över. Husen står tomma och de närmsta åkrar brukas som viltåkrar. Här brukar vara ett bra ställe att få se mufflonfår och dovhjortar. Men turen stod oss inte bi. Dels var det kanske fel tid på dygnet och att vi var för många och att de numera är skyggare p.g.a tillåten jakt året runt. Fåren upptäcktes för fem år sedan och är numera cirka 200 st. Var de kommer ifrån vet ingen men de är troligtvis rymlingar. Närmsta hägn är Eriksberg i Blekinge. Många frågor besvarades och vi fick bl.a reda på att i skogarna finns lodjur (fast man bara ser spår av dem år med snö), cirka 200 dovhjortar, 12-15 älgar och ett mindre antal kronvilt. Jakten bedrivs av godset utom på byarnas forna utmarker. När vi körde vidare såg åtminstone de första bilarna ett antal dovhjortar som försvann in i skogen.

Nästa stopp var på godset eget naturreservat som på 1940-talet lämnades till fri utveckling av nuvarande grevens far. Det är numera en nyckelbiotop med framför allt stora levande och döda bokar. En mycket vacker plats. Även här fick många frågor sina svar godset storlek, vilka trädslag som finns på dem och användningen förr och nu m.m. I år är ollonår och det bestäms av vädret två år innan. Det är tätare mellan dessa år numera. Det blir 1,5 ton ollon/ha dylika år. Inte speciellt bra för de växande trädens tillväxt. På godset finns 1/3 tall, 1/3 gran och 1/3 löv. Lärk odlas på 5%.

Sen intog vi vår medhavda fika i en vacker skogssluttning och en av deltagarna veterinären Jan-Erik Mårtensson berättade om att vårt vilt inte mår så bra eftersom de har tandskador. Utfodring med sockerbetor är inte bra. Om detta kan sägas mycket och förhoppningsvis har vi här en given föreläsare till våren.

Sista stoppet blev vid ett nyavverkat granhygge. Massvis av frågetecken rättades ut även här om allt från varför träden bara var 52 år när de höggs ner, naturvårdshänsyn, certifiering, granbarkborrar och var man hugger ner och var man planterar vad m.m. Hemfärden gick genom Barnakällaskogen (stationshuset är sedan i våras privatägt), placeringen ursprungligen för att ta emot virke från Ryssberget) och Allarp/Norreskog. Vid MAXI var vi precis kl 14. Tack Stefan för en mycket givande dag. Vi lärde oss massor och vet nu var vi ska speja efter mufflon m.m.

Barbro Ahlner

PS Bergkross av urberg på skogsbilvägarna beror på att det inte finns så många grustäcker kvar. Synd tycker cyklisterna DS

Föredrag om Skånes trollsländor onsdagen den 25 oktober.

Vårt länsförbunds verksamhetskoordinator Magnus Billqvist besökte oss på Studieförbundet och berättade om trollsländor i Skåne för tolv åhörare.

Vi fick veta att Sverige hyser 64 arter, fördelade på underordningarna egentliga trollsländor (Anisoptera) och flick- och jungfrusländor (Zygoptera). De egentliga trollsländorna har vingarna utbredda i vila, medan flick- och jungfrusländorna har vingarna hopslagna över ryggen i vila. Alla har vi väl hört att trollsländor bara lever en dag, men det stämmer inte; en av våra trollsländor som börjar sitt liv som vuxen i juli, kan fortfarande leva i november. Till detta kommer ett ännu längre liv, ibland flera år, som larv. Övergången från livet som larv till livet som vuxen, som sker då den vattenlevande larven krupit upp ur vattnet på ett strå eller liknande, är vansklig och kan lätt gå fel.

Intresset för att skåda trollsländor har ökat snabbt på senare år. Den femåriga inventeringen av Skånes trollsländor och boken "Skånes trollsländor" som Magnus och Linda Birkedal skrivit har säkert bidragit till detta. Under inventeringen hittade man 55 arter i Skåne och tre av dessa var nya för landskapet. Dessutom har ytterligare två arter vandrat in i landet tidigare under 2000-talet: blå kejsartrollslända och rödögonflickslända. Man väntar dessutom att ännu flera arter kommer att vandra in i Skåne allteftersom klimatet förändras och temperaturen stiger. Bland de bästa trollsländelokalerna i Skåne är Herculesdammarna vid Rinkaby och Blistorpstrakten norr om Ivösjön.

Anders Sigfridsson

Spännande mossor i Bockeboda söndagen 5 november

Vintertid går det att kolla på mossor under de ljusaste timmarna. Ett dussintal deltagare drog ut i Bockebodaskogen med Rune som guide för att lära känna igen signalarter inom mossor och enstaka lavar. Dvs mossor som berättar om potential för skyddsvärd skog eller hotade arters förekomst. Signalarterna är valt ut för att både berätta om miljön och vara lätta att känna igen och deltagarna uttryckte positiv förundran över de små gröna juvelerna. Finast i artväg var bokfjädermossa och lunglav. I allt sågs ett dussintal signalarter på två lokaler och deltagarna var glada och nöjda.

Rune Stenholm Jakobsen

Grundvatten på Kristianstadslätten torsdagen 9 november

Linda Randsalu, den ende grundvattenplaneraren i Sverige, satte oss in i var, när och hur grundvatten bildas. Det djupa grundvattenmagasinet under Kristianstadslätten är unikt i sitt slag, vattnet lagras i en speciell sorts sandsten: glaukonit (grönsten). Vattenmagasinet är mycket stort och kommer troligen att räcka i evig tid även om uttagen blir större. Problemen är att skydda vattnet mot föroreningar, att göra nya vattenskyddsområden och eventuellt saltvattenintrång vid Åhus (ej helt klarlagt). Ännu har man inte hittat något oönskat i de djupare lagren, men man hittar bara det man söker efter. Tiden det tar för att ytvatten ska bli djupt grundvatten är mycket svår att bestämma.

Barbro Ahlner

Annandagjulpromenad på Linnérundan tisdagen 26 december

Cirka 40 personer samlades inför den fyrtiofemte Annandagjulvandringen. Vädret var grått och vattenståndet högt (1,41 m ö h) så kanalhusspånngen var översvämmad. Vi gick istället via Härlövsängaleden till Isterhäset. Där satt två unga havsörnar vid vattenbrynet. Vi fortsatte över Isterhäset via högvattenspånngen längs järnvägen och såg ett enormt uppflog av gäss år Karpalundshället: Cirka 3000 vitkindade gäss och ca 2000 kanadagäss och grågäss. Vi fikade vid Lillöborgen medan en varfågel jagade möss och sorkar i närheten. En pilgrimsfalk flög snabbt förbi. Vid Härlövsborg kunde vi se de nyanlagda dagvattendammarna innanför Härlövsängartippen. Sammanlagt räknade Evert Valfridsson från Fågelklubben in 39 olika fågelarter vilket är mycket. Den gröna vintern gjorde att Christer Neideman samtidigt kunde räkna in nio blommande växter: baldersbrå, tusensköna, svinmolke, kanadabinka, vitplister, smörblomma, lomme, hundkex och vitgröe.

Christer Neideman

Honungsblomster i Gyetorpskärret

NATURVÅRD

Gyetorpsprojektet

Det officiella LONA-projektet är nu avslutat men föreningen har fortsatt med röjningar i rikkärret. Olle Wennberg röjde också helt ideellt buskar och sly i rikkärret under både våren och hösten.

Ansvarsarter

Vi deltar i ett lokalt naturvårdsprojekt (LONA) tillsammans med Kristianstads kommun och andra föreningar, som går ut på att inventera och skydda några av de arter som är speciella för kommunen t ex gullstånds, jättemöja, sandnörel och ryl.

Länsstyrelsens gåsgrupp för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten

Skördeskador har förebyggts genom att Göran Frisk varit ”skrämselkonsulent”. Man har också haft ”gåsåkrar” för att locka gåsflockarna från värdefulla grödor. För att minska tranornas skada på jordbruket under vårflyttningen ordnades även detta år en väl fungerande ”tranåker” vid Pulken. Föreningen har varit representerad i gruppen genom Christer Neideman.

Storkprojektet

I Viby häckade tre friflygande par som fick ut 6 flygga ungar. De fyra äldsta ungarna ringmärktes och visades upp för intresserade den 3 juni. I Härnestad häckade fyra friflygande par, som fick ut 7 flygga ungar. I Hovby fanns två par och 7 ungar blev flygga.

Utfodring av övervintrande örnar

En örnåtel har funnits vid Tosteberga under vintern. Utfodringen med strupar och lungor från Scan har skett två gånger i veckan från december till början av mars. Lars Jarnemo med familj skötte som vanligt örnmatningen.

Grodgrupp

Under våren bildades en grodgrupp för att bland annat kunna följa upp hur det går för den sällsynta strandpaddan. Sammanställande är Jonas Fransson

Kristianstads Vattenrike

Föreningen har varit representerad i samrådsgruppen för naturvård i Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike genom Christer Neideman och Agnetha Björklund.

Grundvattenråd för Kristianstadsslätten

Föreningen har varit representerad i rådet genom Barbro Ahlner.

Vattenråd för Skräbeån, Ivösjökommittén och Immelngruppen

Föreningen har varit representerad i vattenrådet genom Barbo Ahlner och i kommittén genom Christer Neideman. Föreningen är representerad i Immelngruppen genom Ulrika Tollgren.

Österlens Vattenråd

Kenth Ljungberg har representerat föreningen i vattenrådet och ingår även i dess styrelse som sekreterare. Österlens vattenråd har tillsammans med vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tyge å beviljats medel för ett Leader-projekt, som förhoppningsvis ska leda till åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i åarna i sydöstra Skåne.

Helgeåns vattenråd

Agnetha Björklund representerar vår förening och Christer Neideman har varit med i vattenrådets styrelse.

INTERNET

Hemsidan och Facebook

Hemsidan har uppdaterats av Barbro Ahlner och Christer Neideman. Föreningen har sedan tidigare en Facebookgrupp, och dessutom en särskild Facebookgrupp för Floravårdsgruppen.

Sländan

Databasen har uppdaterats och innehåller foton av mer än 1200 arter.

HANDLA MILJÖVÄNLIGT

Handla miljövänligt-gruppens Maja Michaelsdotter och Beata Svensson ordnade Klädbyttardagen 1 april på Regionmuseet. Rose-Marie Ljungberg ledde under året ett par workshops där deltagarna fick göra miljövänliga Do-it-yourself-produkter (DIY): På regionmuseet i Kristianstad respektive Folkets Hus i Bromölla. Under Miljövänliga veckans tema "Fräsch på riktigt" informerade vi på bibliotek och några skolor om vikten av Naturskyddsföreningens märkning Bra Miljöval.

Karin Bergendal

STUDIEFRÄMJANDET

Under året har föreningen varit representerat vid flera stämmor där Studieförändringsrådets nya organisation har diskuterats.

Kenth Ljungberg

SAMRÅD; REMISSER MM

Hela styrelsen har under året granskat de inkomna remisserna.

Föreningen har svarat på Kristianstads kommuns förslag till Kust- och havsplan som tar upp frågan om stigande havsnivåer. Vi påpekar att alla former av kustskydd har negativa effekter även om strandfodring med sand är bättre än hårda barriärer. Vi föreslår också att det bildas ett kustvattenråd för att arbeta med Hanöbuktens problem.

Vi svarade på Kristianstads kommuns Klimat och energistrategi och föreslog att man skulle höja de mål som är lättast att nå (effektivare energianvändning och andel förnybar energi). Vi föreslog också att mål sätts upp för antalet parkeringsplatser med laddningsmöjligheter.

Föreningen ansåg att Kristianstads kommuns nya grönstrategi är bra och hoppas att den också kommer att tillämpas så att politiker och tjänsteman tar större hänsyn till naturvårds- och miljöaspekterna vid all planering!

Föreningen hälsade bildandet av det nya naturreservatet Bökenäset vid Oppmanna med glädje.

Bökenäset har stora naturvärden och rymmer en stor biologisk mångfald.

Föreningen önskade att inventeringar av fladdermöss och häckande fåglar görs innan Skanskas stenbrott i Önnestad utvidgas.

Föreningen föreslog att man bygger det nya badhuset i Näsby på den öppna gräsyta som tidigare varit simbassäng och fotbollsplan. Och att de mer värdefulla parkytorna med gamla träd av flera sällsynta arter bevaras och omvandlas till en modern park, som bildar ett grönområde mellan Högskolan och badhuset.

STYRELSEMÖTEN

Styrelsen har sammanträtt den 23 januari, 16 februari, 20 mars, 5 april (programplanering), 3 maj, 14 juni, 15 augusti, 18 september, 10 okt (programplanering), 18 oktober och 7 december.

LÄNSFÖRBUND och RIKSFÖRENING

Karin Bergendal har under året varit styrelseledamot i länsförbundet Naturskyddsföreningen i Skåne, deltagit i länsförbundets kretsråd vår och höst, i länsstämman 25/3 i Osby samt i rikskonferensen 13-14/5 i Skövde.

För styrelsen

Kristianstad den 1 mars 2018

Christer Neideman

Ordförande

Anders Sigfridsson

Sekreterare